

disse Bevillinger. Jeg skal ganske rolig lade hans Udtalelser ligge for, hvad de ere, og henvende mig til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg), der saa ofte er optraadt som Flertallets Ordfører og atter i Dag gjentog en Udtalelse, som han med andre Ord har fremsat flere Gange. Han siger: Skal der komme Noget ud af Forhandlingerne, maa vi gjensidig respektere hinandens Meninger og søge uden Stjemt og Wittigheder at komme til Forstaelse. Ja, dersom han virkelig vil følge dette Raad, og han kunde faae sine Venner til at følge det, saa tilstaar jeg, at jeg ogsaa haaber, at vi kunne komme til Forstaelse. Men jeg har i Forhandlingerne ikke set et eneste Vidnesbyrd om, at dette Raad skal følges af ham og hans Venner, medens det ganske vist lægges os andre paa Sinde som et Raad, vi skulle følge. Jeg har allerede i mit forrige Foredrag fremhævet, hvor aldeles ubeføiet den Fremstilling var, at Kjøbenhavns Befæstning var en Udfordring til Udlandet, som skulde drage en Masse politiske og andre Farer over vort Fædreland, hvortil der ikke er Spor af Tvivl, idet som sagt Kjøbenhavn har været befæstet, ligesaa længe Kjøbenhavn har bestaaet, indtil for en 20 Aar siden, og da vi affastede de daværende Fæstningsværter, fordi de vare ubrugelige, var det slet ikke Tanken dermed at opgive at befæste Kjøbenhavn. Paa samme Maade forholder det sig med en Ytring, der ogsaa ofte er gjentaget her. Man siger: Vi give os ikke af med de militære Spørgsmaal. Det sagde det ærede Medlem fra Vangeland (Brandes), det er sagt gjentagne Gange, og det har ligeledes det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds sagt: Vi give os ikke af med de militære Spørgsmaal, det overlade vi ganske rolig til de Sagkyndige. Men samtidig hermed afgjøre de det militære Spørgsmaal paa eet Brædt ved at sige, at Kjøbenhavn skal ikke befæstes, thi det skulde jeg dog tro er den mest militære Side af Sagen; hvorledes den skal befæstes, og hvad der skal anvendes derpaa, det bliver et andet Spørgsmaal. Det ærede Medlem fra Vangeland sagde, at vor Krigsminister stod ganske alene med sin Mening om, at Kjøbenhavn kan forsværes. Det er nu en af disse forunderlig dristige Paaastande, med Hensyn til hvilke jeg ikke veed, med hvilket Navn man skal betegne dem, i alt Fald kan der ikke findes Forretningsordenen findes det rette Udtryk derfor. Det tør jeg vel sige, at denne Paaastand er i den Grad Løs, ikke alene ubevist, men ubevislig, at jeg for mit Vedkommende drifter mig, uden

at opfaste mig til militær Autoritet, til at fremsætte netop den modsatte, at der ikke er Spor af Tvivl om, at Kjøbenhavn kan befæstes saaledes, at den, naar man tager Ordet i den rette Forstand og med den rette Begrænsning, kan kaldes til en vis Grad uindtagelig. Thi jeg maa gjøre opmærksom paa, at uindtagelige Fæstninger er noget ganske Andet end Fæstninger af 1ste, 2den eller 3die Rang, det kommer ganske an paa, hvilke Angribere man har ligeoverfor Fæstningen. De Herrer ville erindre, at i vore foregaaende Krige var Fredericia med sine gamle Volde en uindtagelig Fæstning overfor det Materiel, der stod udenfor den. De Herrer ville erindre, at det usle, elendige Frederiksstad var en uindtagelig Fæstning overfor de Modstandere, der laa omkring den. Historien viser mange lignende Exempler paa Fæstninger, som i og for sig, sete fra et almindeligt Synspunkt, have staaet meget lavt som Fæstninger, men dog have været uindtagelige overfor de Kræfter, der stode overfor dem. Netop det er det Fordelagtige ved Kjøbenhavn, at den ligger paa en Ø, hvortil det er saa overordentlig vanskeligt at oversjøre Krigsmateriel, hvormed en effektiv Beleiring skulde kunne gennemføres. Der stilles med Hensyn til dens Forsvar paa ingen Maade de Fordringer som ved Fæstninger, der ligge midt paa de store europæiske Landeveie, hvor de militære Fernbaner og andre Færdjelsveie føre lige til Fæstningens nærmeste Omgivelser. Det er ikke saa langt tilbage i Tiden, at man her i Salen hørte en Ytring fremsat fra Flertallets Side og, som det forekommer mig, temmelig almindelig tiltraadt, at Sjælland var Danmarks naturlige Fæstning. Man gik nemlig ud fra, hvad der ganske vist ogsaa er Sandhed, at til at angribe Kjøbenhavn fra Søiden hører der, saalænge der ikke er Forter, der kunne holde en fjendelig Flaade fra at bombardere den, ikke Andet end nogle stærke Pantserfibe, som kunne forcere Afgangen til Kjøbenhavn og bombardere den, men fra det Øieblik, man skal angribe Sjælland — og igennem Sjælland Kjøbenhavn —

Rettelser.

- Sp. 1638, L. 14 f. o. „præcisere“, læs: „have“.
 — — L. 2 f. n. „Noget“, læs: „noget Nyt“.
 — 1641, L. 27 f. o. „indeværende“, læs: „næste“.